

EUROPEAN
RURAL
COMMUNITY
ALLIANCE

Under the auspices of
the Secretary General of
the Council of Europe,
Mr Thorbjørn Jagland

Եվրոպական գյուղական Հոչակագիր

Ընդունվել է 2015թ. նոյեմբերի 4-6-ը Ավստրիայում՝ Շարդինգում, կայացած Երկրորդ
Եվրոպական գյուղական խորհրդարանի եզրակացությամբ:
Խորհրդարանին մասնակցել են եղել 40 եվրոպական երկրների 240 պատվիրակներ

1. Մենք՝ Եվրոպայի մի շարք գյուղական վայրերի մարդկանց ու կազմակերպությունների՝ ներկայացուցիչներս, ընդունեցինք սույն Եվրոպական գյուղական հոչակագիրը՝ ներկայացնելու գյուղաբնակ մարդկանց կամքը, պատրաստակամությունը և պահանջները՝ հիմնվելով 2015թ. Եվրոպական գյուղական խորհրդարանական արշավի ընթացքում մի շարք երկրներում կայացած հանդիպումների վրա:

2. Գյուղաբնակ վայրերի բազմազանությունը: Մենք մեծապես գնահատում ենք Եվրոպայի բնակավայրերի և մարդկանց լայն բազմազանությունը՝ կապված գեոմորֆոլոգիական, կլիմայական և ցամաքային ու ծովային կենսաբազմազանության պայմանների և մայրցամաքի վրա մարդկության գործունեության բազմամյա պատմության հետ: Մենք այս զանազանությունն ընդունում ենք՝ որպես մարդկության մշակույթի և բնական ռեսուրսների միջոցով արտահայտվող՝ Եվրոպայի ժողովուրդների հետագա բարեկեցության հսկայական հնարավորություն:

3. Համընդհանուր արժեքներ: Մենք ողջունում ենք Եվրոպայի ժողովուրդներին կապող ընդհանուր արժեքները՝ ժողովրդավարությունը, հավասարությունը, օրենքի գերակայությունը, մարդու իրավունքների ճանաչումը, համագործակցության ոգին: Մենք տպավորված ենք այն համընդհանուր թեմաներով, որոնք առաջ եկան Եվրոպական գյուղական պառլամենտական արշավի ընթացքում, որը կայացավ Եվրոպայով մեկ՝ Ատլանտյան օվկիանոսից մինչև Սև ծով և Սկանդինավյան թերակղզուց մինչև Միջերկրական ծով:

4. Կյանքի որակը: Եվրոպայի գյուղաբնակ վայրերում ապրողները մեծապես արժևորում են կյանքի այն որակը, որն առաջարկում են գյուղը, ֆերման և փոքր քաղաքները, ափամերձ սահմաններն ու կղզիները, լեռներն ու անտառները՝ իրենց տեղական մշակույթով, վայրի բնությամբ, լանդշաֆտներով, առողջ շրջակա միջավայրով և մշակութային ժառանգությամբ:

5. Գյուղական պայմանների մասին հոգածությունը: Այնուամենայնիվ, մենք խիստ մտահոգված ենք, որ բազմաթիվ տարածաշրջաններում գյուղն ունի սահմանափակ տնտեսություն, գոհացնող և արդարացիորեն վճարվող աշխատանքային

հնարավորությունների պակաս, երիտասարդների արտագաղթի հետևանքով առաջացող բնակչության կորուստ, արդյունքում ի հայտ եկող ժողովրդագրական անհավասարակշռություն, ծառայությունների կրճատում, աղքատություն, խոցելի խմբերի կամ էթնիկ փոքրամասնությունների սոցիալական տարանջատում և շրջակա միջավայրի քայքայում:

6. Գործելու անհրաժեշտությունը: Մենք հավատում ենք, որ պետք է անդրադառնանք այս խնդիրներին ոչ միայն ի շահ գյուղական համայնքների բնակչության, այլ նաև ի շահ ողջ Եվրոպայի բնակչության: Մենք բոլորս կախում ունենք գյուղական վայրերում ստեղծվող մթերքից, փայտանյութից, մանրաթելից, էներգիայից, ջրից և հանքային նյութերից: Տերմերները, ձեռնարկությունները և գյուղի այլ դերակատարները համընդհանուր բարիք են ստեղծում Եվրոպայի համար: Գյուղական վայրերը մեծապես նպաստում են կլիմայական փոփոխության բարելավմանը, բնական ռեսուրսների վերականգնմանը, հանրային առողջությանը և սոցիալական, տնտեսական ու հոգևոր բարեկեցությանը:

7. Իրավունքները: **Մենք հայտարարում ենք**, որ գյուղական վայրերի ու համայնքների՝ որակյալ կյանքի և քաղաքաբնակներին հավասար կենսակերպի ստանդարտների և քաղաքական գործընթացներին ամբողջական մասնակցություն ցուցաբերելու իրավունքը պետք է ճանաչվի Եվրոպայի բոլոր ժողովուրդների և կառույցների կողմից: Մենք կառավարություններին խնդրում ենք հաստատել և ուժի մեջ դնել այդ իրավունքը: Գյուղաբնակ համայնքներին վերաբերող քաղաքականության և գործողությունների բոլոր ասպեկտներում կանայք և տղամարդիկ պետք է ունենան հավասար իրավունքներ:

8. Տեսլականը: Մենք գյուղաբնակ Եվրոպայի ապագան տեսնում ենք հզոր, ներառական և կայուն գյուղական համայնքների տեսքով, որոնց աջակցում են բազմազան գյուղական տնտեսությունները և բարձրորակ շրջակա միջավայրի և մշակութային ժառանգության արդյունավետ կառավարումը: Մենք հավատում ենք, որ համաձայն այդ տեսլականի՝ գյուղական համայնքների զարգացումը կարող է հանդիսանալ երկարաժամկետ ներդրում հանուն բարգավաճ, խաղաղ, արդար և հավասար Եվրոպայի և կայուն համաշխարհային հասարակության:

9. Համագործակցությունը: Հետամուտ լինելով մեր տեսլականին՝ պահանջում ենք, որ յուրաքանչյուր երկրում լինի նորացված և իրավահավասար համագործակցություն՝ ժողովրդի և կառավարության միջև: Մենք՝ գյուղաբնակ մարդիկ և կազմակերպությունների ներկայացուցիչներս, գիտենք, որ պատասխանատվություն ենք կրում առաջնորդելու և գործելու հանուն մեր հավաքական բարեկեցության, բայց մենք նաև արդարացիորեն պահանջում ենք, որ կառավարությունները բոլոր մակարդակներում՝ ներառյալ Եվրոպական կառույցներում, աշխատեն հանուն այդ անչափ կարևոր համագործակցության արդյունավետության:

10. Գյուղական վայրերի կարգավիճակի վերանայումը: **Մենք հորդորում ենք** Եվրոպական միությանը վերանայել Եվրոպական միության գյուղական վայրերի պայմանները և այն ներդրումն, որ ներկայումս կատարում են և կարող են հետագայում կատարել գյուղական վայրերը հանուն Միության բարեկեցության: Այս վերանայման վերաբերյալ հաշվետվությունը պետք է հրապարակվի 2017թ.-ին՝ նշելու «Գյուղական հասարակության ապագան» հաշվետվության 30-րդ տարեդարձը: Դրա եզրակացությունները պետք է իրենց անդրադարձը գտնեն գյուղական վայրերի նկատմամբ ուշադրության ավելացման՝ ԵՄ բոլոր համապատասխան ծրագրերում և հիմնադրամներում: Մենք ցանկանում ենք օգտագործել

Եվրոպական գյուղական խորհրդարանի շարունակական գործընթացը՝ ազդելու 2020թ-ից հետո ժամանակահատվածի քաղաքականությունների մշակման վրա:

Մենք խնդրում ենք Եվրոպայի խորհրդին չանտեսել բոլոր անդամ երկրներում գյուղական վայրերի վիճակի և կարիքների վերանայումը:

11. Անկման հետընթաց զարգացում: Բազմաթիվ տարածաշրջաններ տուժում են գյուղական համայնքների կենսունակության անկման պատճառով: Բնակչության (մասնավորապես երիտասարդության) կորուստը բերում է գյուղական ծառայությունների կրճատման և տեղական տնտեսության թուլացման, ինչն էլ ավելի է հանգեցնում բնակչության կորստի խթանմանը: **Մենք կոչ ենք անում** գյուղաբնակ շահագրգիռ կողմերին, բոլոր համապատասխան գործակալություններին և կառավարություններին ապահովել անկման հետընթաց զարգացում՝ քաղաքային նորմերը պարտադրելու փոխարեն խթանելով գյուղական կյանքի արժևորումը, ամրապնդելով գյուղական ծառայությունները, ապահովելով գյուղական տնտեսությունների բազմազանություն և հնարավորություն տալով երիտասարդներին մնալ կամ վերադառնալ իրենց գյուղաբնակ համայնքները:

12. Երիտասարդները: Բազմաթիվ երիտասարդներ պատրաստ են մնալ կամ տեխափոխվել գյուղաբնակ վայրեր և անցնել ֆերմերության, գյուղական ձեռնարկատիրության կամ դառնալ ապագա ակտիվ քաղաքացիներ՝ հանուն գյուղական տնտեսությունների և համայնքների բարեկեցության: Երիտասարդներին անհրաժեշտ են գրավիչ աշխատանքային առաջարկ, ճիշտ թիրախավորված կրթական համակարգեր և արտադասարանային ուսուցումներ, տեղական կարիքների վրա հիմնված ուսուցում, հողի, տան և վարկի հասանելիություն, երիտասարդներին հարմար սոցիալական և մշակութային միջոցառումներ և առանձնակի աջակցություն երիտասարդ ֆերմերներին և ձեռնարկատերերին: **Մենք կոչ ենք անում** կառավարություններին և քաղաքացիական հասարակությանը բավարարել այս կարիքները և հնարավորություն տալ երիտասարդներին ակտիվորեն մասնակցել քաղաքական գործընթացներին:

Մենք աջակիցն ենք գյուղաբնակ երիտասարդների համար արված կոչի՝ ունենալու իրենց Գյուղական երիտասարդական խորհրդարանները թե՛ ազգային,՝ և թե՛ Եվրոպական մակարդակով:

13. Փախստականները: Կոնֆլիկտի և աղետի վայրերից փախուստի դիմած, հուսալքված մարդկանց ժամանումը, օթևանի և Եվրոպայում նոր կյանքի փնտրտուքը մեզ մտահոգության առիթ է տալիս և մեզ դրդում գործել մեր ցանցերի շրջանակներում: Հորդորելով կառավարություններին և այլ գործակալություններին անմիջապես գործի անցնել՝ լուծելու այս ճգնաժամի հիմքում ընկած պատճառները, **մենք կոչ ենք անում** և ակնկալում ենք սրտացավ արձագանք՝ հիմնված մարդկանց միջև համերաշխության վրա: Մենք հավատում ենք, որ բազմաթիվ գյուղական վայրերի համար և մասնավորապես նվազող բնակչությամբ վայրերի համար սա հնարավորություն է ինտեգրել փախստականներին և այլ նորեկներին: Ինտեգրման գործընթացը պետք է ներառի անհրաժեշտ աշխատատեղերի ստեղծում, կացարանի, ծառայությունների և ենթակառուցվածքների մասով ներդրումներ: Ինտեգրման հաջող փորձերը պետք է արժանի գնահատական ստանան:

14. Աղքատությունը և անտարբերությունը: Մենք գնահատում ենք այն առաջընթացը, որը տեղի է ունեցել աղքատության և սոցիալական անտեսման դեմ պայքարի ուղղությամբ Եվրոպայում: Այնուամենայնիվ միլիոնավոր մարդիկ դեռևս աղքատության մեջ են և դառնում են սոցիալական տարբեր հարցերի շուրջ անտարբերության զոհը: Համաձայն մեր տեսլականի՝ սոցիալական և տարածքային միասնականությունը Եվրոպայի անբաժանելի մասն են: **Մենք կոչ ենք անում** տևական ջանքեր ներդնել՝ խթանելու հասարակության սոցիալական ներգրավվածությունը և լրիվ մասնակցությունը: Առանձնակի մտահոգության առիթ են հանդիսանում բազմաթիվ Եվրոպական երկրներում գնչուների /Roma people/ համայնքները, որոնք Եվրոպայի բոլոր գյուղաբնակների մեջ ամենակարիքավորն ու ամենաանտեսվածն են: Պետք է ընդունել, որ նրանք ունեն հարմար աշխատանք ունենալու և իրենց երեխաներին կրթությամբ ապահովելու հավասար իրավունքներ: Բոլոր մարդիկ ունեն համապատասխան տաղանդ և հմտություններ:

15. LEADER սկզբունքը և CLLD (Համայնքահեն տեղական զարգացում): Մենք քաջալերում ենք գյուղի զարգացման տարածքային, ինտեգրված և համագործակցության վրա հիմնված մոտեցում, որը կիրականացվի տեղայնացված և համայնքահեն սկզբունքով: Մենք ցանկանում ենք տեսնել LEADER սկզբունքի լայնածավալ կիրառումը և դրա տարածումը համայնքահեն տեղական զարգացման վրա ԵՄ-ում և ԵՄ-ից դուրս: Մենք մեծապես մտահոգված ենք, որ շատ երկրներում բաց է մնում ինտեգրված տարածաշրջանային և գյուղական զարգացման գործընթացը: **Մենք հորդորում ենք** ԵՄ հաստատություններին և կառավարություններին վստահություն ցուցաբերել տեղական նախաձեռնող խմբերին (LAG), ընդլայնել իրենց ֆինանսավորումը, հարմարեցնել իրենց կանոնները և գործընթացները գյուղական համայնքների կարիքներին և իրական ինտեգրացված մոտեցում ապահովել տեղական զարգացման և բազմակի ֆոնդերի կիրառման համար: **Մենք հորդորում ենք** Արևմտյան Բալկանների և Սևծովյան ավազանի բոլոր երկրներին համագործակցության հիմք դնել իրենց երկրների ներսում՝ հանուն LEADER սկզբունքի և համայնքահեն տեղական զարգացման CLLD:

16. Գյուղական ծառայությունները և ենթակառուցվածքները: Հիմնական գուղական ծառայությունները, ինչպիսիք են՝ առևտուրը, առաջնային առողջապահությունը և հանրային տրանսպորտը, ինչպես նաև սոցիալական ենթակառուցվածքներն ընկած են գյուղաբնակ վայրերի որակյալ կյանքի հիմքում: Համապատասխան ֆիզիկական ենթակառուցվածքները, ինչպիսիք են՝ ջրամատակարարումը, կոյուղին, էլեկտրաէներգիան, էներգամատակարարումը, տրանսպորտային համակարգը, նույնպես կենսական նշանակություն ունեն: Սակայն բազմաթիվ գյուղաբնակ շրջաններում գյուղական ծառայություններն արդեն թույլ են կամ արդեն վերացվում են, իսկ ենթակառուցվածքներն պատշաճ չեն, որը կարող է հանգեցնել սարսափելի վատթարացման: **Մենք կոչ ենք անում** ԵՄ-ի կառավարություններին և ծառայություններ մատուցողներին ճանաչել գյուղաբնակ

մարդկանց՝ պատշաճ ենթակառուցվածքների և բոլոր հիմնական ծառայություններից օգտվելու իրավունքը և գյուղաբնակ համայնքներին հնարավորություն տալ որոշումներ կայացնել և գործողությունների դիմել՝ ապահովելու մեր կարիքներին համապատասխան ծառայություններ և ենթակառուցվածքներ:

17. Լայնաշերտ հեռահաղորդակցության և բջջային ծառայություններ: Բարձր հզորությամբ լայնաշերտ հեռահաղորդակցությունը վճռական դերակատար է դառնում բոլոր եվրոպացիների սոցիալական, մշակութային և տնտեսական կյանքում, ինչպես նաև կենսական ծառայությունների տրամադրման հարցում: Հեռավորության և բնակչության ցրվածության պատճառով, գյուղական բնակավայրերը արդյունավետ հեռահաղորդակցության առանձնակի անհրաժեշտություն ունեն: Այնուամենայնիվ, մի շարք գյուղական բնակավայրեր, մասնավորապես Կենտրոնական և Արևելյան Եվրոպայում և ԵՄ ծայրամասային տարածաշրջաններում, ներկայումս խիստ տուժում են հեռահաղորդակցության համակարգերի թուլության պատճառով: **Մենք կոչ ենք անում** կառավարություններին, բազմազգ ներդրողներին և հեռահաղորդակցության ոլորտի մատակարարներին հրատապ գործի անցնել՝ տրամադրելու արագ հեռահաղորդակցության և բջջային ծառայություններ գյուղական բոլոր բնակավայրերի բնակչությանը, և անհրաժեշտության դեպքում գյուղաբնակ համայնքներին հնարավորություն տալ գործի անցնել ապահովելու այս ծառայությունները:

18. Տեղական և անդրտարածաշրջանային տնտեսությունները: Եվրոպայի գյուղաբնակ շրջանները ներառում են հազարավոր տեղական և ենթատարածաշրջանային տնտեսություններ, որոնք հարուստ են միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկություններով, դրանք կենսական նշանակություն ունեն համայնքների համար և մեծապես նպաստում են Եվրոպայի ազգերի լայնածավալ տնտեսություններին: **Մենք վստահորեն հայտարարում ենք**, որ գյուղաբնակ Եվրոպայի այս տեղական և ենթատարածաշրջանային տնտեսությունների կենսունակությունը բարելավելը մեծ կարևորություն ունի: Դա իրականացնելու միջոցները տարածաշրջանից տարածաշրջան փոփոխվում են, բայց կարող են ներառել բազմասեկտոր նախաձեռնություններ, այդ թվում՝ գյուղատնտեսության, անտառատնտեսության, ձկնորսության, էներգիայի արտադրության, մանուֆակտուրայի՝ ներառյալ հավելյալ արժեք ստեղծող ձեռնարկությունների, մատակարարման ցանցերի, զբոսաշրջության և ծառայությունների ինդուստրիայի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների վրա հիմնված բիզնեսների: Կարևոր տեղ է զբաղեցնում սոցիալական ձեռնարկատիրությունը: Մեծ կարևորություն ունեն նաև բազմակողմանի խորհրդատվության ծառայությունների տրամադրումը, բիզնեսի աջակցության և վարկային ծառայությունները, ինչպես նաև արտադասարանային կրթությունը և ուսուցումը, կապված՝ առկա և պոտենցիալ աշխատանքային հնարավորությունների հետ:

19. Փոքր և ընտանեկան ֆերմաները: Մենք գնահատում ենք այն խոշոր ներդրումը, որ կատարում են կոմերցիոն ֆերմաներն եվրոպական տնտեսության մեջ: Այնուամենայնիվ, մեզ խիստ մտահոգում է ֆերմերային աշխատուժի կորուստը և միլիոնավոր փոքր ու ընտանեկան ֆերմաների բարեկեցության անկումը ԵՄ-ում, Հարավարևելյան Եվրոպայում և Սևծովյան ավազանի տարածաշրջանում, մասնավորապես հեռավոր բնակավայրերում, լեռներում և կղզիներում: Այս ֆերմաները կենսապայմաններ են ապահովում միլիոնավոր ընտանիքների համար, տեղական շուկաներին մթերք են մատակարարում, հազարավոր համայնքների հիմնական բնակչությունն են ձևավորում և ապահովում են ավանդական կենսակերպ, որից կախված է հողը, բնությունը, էկոհամակարգերը և մշակութային ժառանգությունը: Նրանք կարող են պահպանել կենսունակությունը կոոպերատիվներ և սոցիալական ֆերմերային ձեռնարկություններ ստեղծելով, հավաքական ուժերով ավելացնելով իրենց ապրանքների արժեքը, դիվերսիֆիկացնելով իրենց ֆերմերային եկամուտները և տեղական

տնտեսությունները և աստիճանաբար զբաղեցնելով ավելի մեծ հողատարածքներ: **Մենք հորդորում ենք** կառավարություններին, դոնորներին, քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններին և գյուղաբնակ համայնքներին ճանաչել և աջակցել ընտանեկան ֆերմերային տնտեսություններին որպես կենսունակ Եվրոպական մոդել:

20. Փոքր քաղաքները: Փոքր քաղաքները, որոնց թիվը Եվրոպայում հասնում է հազարների, որպես սոցիալական, տնտեսական և մշակութային կենտրոններ, վճռական դեր ունեն գյուղաբնակ համայնքների համար: Նրանք հանդիսանում են առևտրային, հանրային և սոցիալական ծառայությունների կենտրոններ, միջնակարգ դպրոցների և առողջապահական կենտրոններ, մեծ հնարավորություններ են առաջարկում՝ կապված զբոսաշրջության հետ և բոլորը միասին մեծ ներդրում ունեն տարածաշրջանային և ազգային տնտեսության մեջ: Այնուամենայնիվ, նրանք չեն դիտարկվում, որպես ազգային կամ Եվրոպական քաղաքականության և ծրագրերի հիմնական թիրախ և հաճախ դիտարկվում են, որպես ոչ քաղաքային և ոչ էլ գյուղական բնակավայրեր: **Մենք պաշտպանում ենք** Եվրոպական միության հիմնական քաղաքականությունը, որը կենտրոնացած է փոքր քաղաքների վրա՝ ճանաչելով այն բոլոր կարևոր ազդեցությունը, որ նրանք ունեն գյուղաբնակ տարածաշրջանների սոցիալական և տնտեսական կառույցների վրա և նրանց կենսունակությունը ապահովելու համար: Ազգային քաղաքականությունն էլ պետք է փոքր քաղաքների կարիքների վրա հատուկ ուշադրություն դարձնի:

Մենք կոչ ենք անում ամրապնդել գյուղական և քաղաքային վայրերի համայնքների, կազմակերպությունների և իշխանությունների միջև համագործակցությունը՝ հնարավորինս օգտվելու նման համագործակցությունից բխող սոցիալական, մշակութային և տնտեսական կապերից, ինչպես նաև գյուղական և քաղաքային վայրերում ներգրավվածների գաղափարների և լավագույն փորձի հսկայական փոխանակման նպատակով:

21. Կլիմայի փոփոխությունը և բնական պաշարները: Կլիմայի փոփոխության վերաբերյալ Միացյալ Ազգերի համաժողովից ելնելով՝ մենք հաստատում ենք, որ Եվրոպայի գյուղական բնակավայրերը կարող են մեծ դեր խաղալ կլիմայական փոփոխության և հանուն շրջակա միջավայրի պաշարների պահպանության տարվող պայքարի հարցում, ինչպես նաև ընդունում ենք, որ անհրաժեշտ է աջակցել գյուղական բնակավայրերին հարմարվել կլիմայական փոփոխություններին: Եվրոպայի ցամաքի մակերեսի շուրջ 40%-ը պատված է անտառներով, որոնք կարող են կլանել ածխաթթու գազը, ինչը հանգեցնում է հումքի և էներգիայի վերականգնվող պաշարների առաջացմանը: Գյուղական բնակավայրերը տեղի առումով հարմար են քամուց, ջրից, փոթորկից, արևից, գեոջերմային և փայտային վառելիքից ստացվող վերականգնվող էներգիայի պաշարների անընդհատ աճող պահանջը բավարարելու համար, և այս միջոցով ստացվող էլեկտրոէներգիայի պաշարները չեն փչացնում կուսական բնությունը և ցամաքային ու ջրային շրջակա միջավայրը, ինչն անմիջական օգուտ է բերում և հանգեցնում է աշխատատեղերի ստեղծմանը գյուղական բնակավայրերում: **Մենք կոչ ենք անում** ավելացնել ագրոանտատնտեսության, ագրոէկոլոգիայի և օրգանական տնտեսության մոտեցումների կիրառությունը: **Մենք նաև հորդորում ենք, որ** ֆինանսական աջակցության բաշխման գնահատման ժամանակ խոցելի տարածաշրջանների սահմանումները ձևակերպելիս պետք է հաշվի առնվեն կլիմայական փոփոխությունների պատճառով առաջացած պայմանները:

22. Արևմտյան Բալկանները և Հարավարևելյան Եվրոպան: Արևմտյան Բալկանների և Հարավարևելյան Եվրոպայի գյուղական բնակավայրերը և տնտեսությունները մեծապես տուժում են տարածաշրջանում տիրող քաղաքական անկայունության հետևանքով: ԵՄ մտնելու գործընթացը ձգձգվում է: Սա իր հերթին դանդաղեցնում է քաղաքական

բարեփոխումների գործընթացը: Կառավարությունները ցածր առաջնահերթություն են տալիս գյուղի զարգացմանը: **Մենք կոչ ենք անում** ԵՄ-ին նոր կյանք հաղորդել այս տարածաշրջանում ԵՄ ինտեգրվելու գործընթացին, ներառյալ՝ գյուղի զարգացման գործընթացներին առավել արդյունավետ աջակցություն տրամադրելուն:

23. Առաջնորդությունը՝ գյուղի զարգացման գործընթացում: Մենք ճանաչում և ընդունում ենք առաջնորդության կարևոր դերը բոլոր մակարդակներում և բոլոր մակարդակների միջև: Մենք ընդունում ենք, որ կարիքները բացահայտելու և լուծումներ առաջարկելու առաջնային պատասխանատվությունը մնում է մեր՝ գյուղի դերակատարների ուսերին: Այնուամենայնիվ, գյուղի զարգացման գործընթացում առաջնորդությունը ներառում է համատեղ գործողություններ տեղական, տարածաշրջանային, ազգային և Եվրոպական մակարդակներում և նրան բնորոշ է պատրաստակամությունը, հաղորդակցությունը, համագործակցությունը և վստահության ձևավորումը: **Մենք կոչ ենք անում** քաղաքացիական հասարակությանը, կառավարություններին և մասնավոր սեկտորին աշխատել համագործակցելով՝ առաջարկելու կարողությունների զարգացում, ռեսուրսներ և աջակցություն, որպեսզի զարգանա նորարարական, կայուն և հաշվետու առաջնորդությունը խթանող միջավայր՝ ոգեշնչելով և ներգրավելով ապագա առաջնորդներին:

24. Քաղաքացիական հասարակության կապերը: Եվրոպական և ազգային կապերը, որոնք հանգեցրել են սույն Եվրոպական գյուղական խորհրդարանական արշավին, հիմնված են տեղական գործողությունների և մասնակցային ժողովրդավարության վրա: Նրանց անդամակցությունը ներառում է հազարավոր գյուղական գործող խմբեր, տեղական ասոցիացիաներ, կոոպերատիվներ և այլ կառույցներ, որոնք իրականացնում են կարևոր ծառայություններ և խթանում են գյուղի դերակատարների միջև համագործակցությունը: **Մենք կոչ ենք անում** կառավարություններին և Եվրոպական կառույցներին հարգել հասարակական կազմակերպությունների և նրանց համակարգի անկախությունը և աջակցություն ցուցաբերել նրանց գործողություններին:

25. Քաղաքացիական հասարակության և կառավարությունների հետ համագործակցությունը: Մենք հավատում ենք, որ գյուղի արդյունավետ զարգացումը պահանջում է բաց և նորարարական համագործակցություն մարդկանց և կառավարությունների միջև՝ կողք կողքի՝ որպես իրար հավասար կողմեր: **Մենք կոչ ենք անում** գյուղի շահագրգիռ կողմերին դրականորեն աշխատել կառավարությունների, միջազգային կառույցների և համապատասխան գործակալությունների հետ՝ ստեղծելու խորհրդատվության և համագործակցության հիման վրա որոշումներ կայացնելու իմաստալից համակարգեր, որպեսզի հնարավորություն տրվի գյուղի շահագրգիռ կողմերին մասնակցել քաղաքականությունների ձևավորման և իրականացման գործընթացին և ուժեղ հիմք դնել գյուղի շահագրգիռ կողմերի և կառավարությունների միջև բոլոր մակարդակներում արդյունավետ համագործակցությանը:

26. Աջակից միջավայրը: **Մենք կոչ ենք անում** կառավարություններին գյուղական համայնքների հետ գործել վստահելի և բաց համագործակցությամբ՝ ընդունելով նրանց ինքնուրույն որոշումներ կայացնելու իրավունքը և ապահովելով օրենքի, կանոնակարգերի, ադմինիստրատիվ և ֆինանսական աջակցության միջավայր: Այս աջակից միջավայրը պետք է ներառի ժողովրդավարության և օրենքի գերակայության ընդունման ամբողջական հանձնառություն, գյուղական բնակավայրերին վերաբերող կառավարական գործողությունների քաղաքականության տարբեր ասպեկտների և աշխարհագրական մակարդակների միջև փոխկապակցվածություն, բոլոր համապատասխան քաղաքականությունների և ծրագրերի՝ գյուղաբնակ վայրերին ուղղված լինելու վերաբերյալ ստուգումներ, կանոնակարգման, ֆիսկալ և ֆինանսական համակարգերի պարզեցված

ձևաչափի և կիրառության մեջ ճկունություն՝ խթանելով անհատների, միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների, սոցիալական ձեռնարկատիրության, կոոպերատիվների և այլոց նախաձեռնությունները, միջազգային օրենքի և համաձայնագրերի շրջանակներում գյուղական համայնքների իրավունքների նկատմամբ հարգանք:

27. Կրթությունը: Ներկայիս փոփոխվող աշխարհում ամենուր անհրաժեշտություն կա մշտապես բարելավել ադապտացվելու ունակությունը և համակերպվել սոցիալական և տնտեսական գործողությունների նորարարությանը: Այս պատճառով կրթությունը և շարունակելի ուսումը, սկսած վաղ մանկությունից, վճռական դեր ունեն և գյուղական համայնքներին հնարավորություն են տալիս անհրաժեշտ համագործակցության և կապերի միջոցով բարգավաճել և լրիվ մասնակցություն ցուցաբերել զարգացման գործընթացներում: Նրանք առանձնահատուկ կարևորություն ունեն և երիտասարդներին հնարավորություն են տալիս հասկանալ գյուղում առկա հարուստ ու կենսունակ կյանքի հնարավորությունները, ձեռք բերել և մշտապես նորացնել անհրաժեշտ հմտությունները և որպես քաղաքացիներ ակտիվ մասնակցություն ցուցաբերել: Մենք հորդորում ենք կրթական հաստատություններին գյուղական համայնքների համար ապահովել կրթական ծառայությունների արդյունավետ հասանելիություն, ներառյալ գյուղական կյանքի իրականությանը հարմարեցված հեռահար և արտադասարանային ուսուցում:

28. Միջազգային փորձի փոխանակումը: Մենք հավատում ենք, որ Եվրոպայով մեկ գյուղի կայուն զարգացմանը հասնելու համար տարվող աշխատանքին կարելի է աջակցել և այն արագացնել Եվրոպական (և ոչ միայն) բոլոր երկրներում գյուղի շահագրգիռ կողմերի և կառավարությունների լավագույն փորձի փոխանակման միջոցով: Արևելքը և Արևմուտքը կարող են հավասարապես իրենց ներդրումն ունենալ և օգտվել փորձի նման փոխանակումից: **Մենք կոչ ենք անում** փոխանակման ծրագրերում կիրառել իրական համաեվրոպական մոտեցում՝ ԵՄ-ում և ԵՄ-ից դուրս կառավարությունների, ՀԿ-երի, բազմազգ դոնորների և այլոց միջև համագործակցության միջոցով: Այս գործընթացի ուղղությամբ առաջնային ներդրումը պետք է արվի Գյուղի զարգացման Եվրոպական ցանցի և ԵՄ բոլոր անդամ երկրներում ԵՄ կողմից ֆինանսավորվող Ազգային գյուղական ցանցերի կողմից:

29. Շահերի պաշտպանությունը և գործողությունները: **Մենք խնդրանքով դիմում ենք** Եվրոպական երկրորդ գյուղական պառլամենտը նախաձեռնած Եվրոպական ՀԿ-երի ցանցերին՝ իրենց երկրների անդամների և բոլոր այլ շահագրգիռ գործընկերների հետ համատեղ առաջնորդել շահերի պաշտպանության և գործողությունների ծրագիրը, որի հիմքում ընկած է սույն Հոչակագիրը:

30. Մեր երաշխավորությունը: **Մենք երաշխավորում ենք**, որ մենք շարունակական հետևողականություն ենք ցուցաբերելու սույն Հոչակագրում տեղ գտած տեսլականի և գործողությունների իրականացման ուղղությամբ: Մենք հավատում ենք, որ գյուղաբնակ համայնքները, կառավարությունները և բազմազգ հաստատությունները միասին աշխատելով կարող են հասնել Եվրոպայի գյուղական շրջանների վերածննդին: Այդ իսկ համոզմամբ՝ մենք հայտարարում ենք, որ **ԱՄԲՈՂԶ ԵՎՐՈՊԱՆ ՊԵՏՔ Է ԱՊՐԻ:**

Պարզաբանում

Եվրոպական գյուղական խորհրդարանական արշավ 2015-ը համատեղ նախաձեռնել են երեք համաեվրոպական հասարակական կազմակերպություններ՝ Եվրոպական գյուղական համայնքների դաշինքը, Հանուն գյուղաբնակ Եվրոպայի համագործակցությունը, Գյուղի

գարգացման Եվրոպական ԼԻԴԵՐ Ասոցիացիան: Այն ներառում էր 36 եվրոպական երկրների գյուղաբնակ համայնքներից գաղափարներ հավաքելու ազգային քարոզարշավներ, այդ երկրներից շատերում՝ ազգային համաժողովներ կամ Գյուղական խորհրդարաններ, եռօրյա Եվրոպական գյուղական պառլամենտը, որին մասնակցեցին 40 երկրների գյուղական շահագրգիռ կողմեր և կառավարությունների և միջազգային հաստատությունների ներկայացուցիչներ: Հռչակագիրը կստեղծի երեք համանախաձեռնող մարմինների և նրանց ազգային գործընկերների շարունակական քարոզարշավի հիմքը: